

ACC. NR. H. 6390:1-3-8

Landskap: Småland. Upptecknat av: Folke Neij.
Härad: Tveta. Adress: Bankeryd.
Socken: Svarttorp. Berättat av: C.P. Carlström.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1860 i Svarttorp.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

L.U.F. 22. JULBRÖD m.m.

Skriv endast på denna sida!

1.

ACC. N.R. M.6390:1.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

J U L B R Ö D m.m.

1) Speciella julbröd äro: "julakusa'", även kallade "bagga'".

De ha förekommit både i vetebröd och rågbröd. Att de ibland kallades baggar, beror troligen på, att de i hörnen hade i spiral rullade partier, liknande bagghorn, se teckning. Dessutom förekommo i vete eller grövre deg: "julagubba', julahästa' å julagriser, men dä finesta va' peppe'brö'shästa'".

2) Barnen brukade få "julahöjja'".

4) "Julagraner fanns i min ba'ndom, men dä va' inte så precis gammalt då. Di hade en liten buske å satte på ett bol (bord). Ett enda ljus (hemstöppt) i t8ppen. Dessför-

2.

ACC. N.R. H.6390.2.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

inna' hade di kroner (träringa' mä ljusapiper /ljushållare/
på å klädda mä papper)". Sådana träkronor ävensom "bleck-
kroner mä blanka fyrkanti'a platter" förekommo även i st.f.
julgran, sedan sådana kommit i bruk.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

ACC. N:R. 14.6390.3.

Landskap: Upptecknat av:

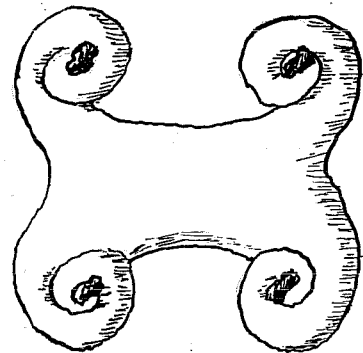
Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Julakusse."

F. Nij

(russin i slingorna)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6390:4-8.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Folke Neij.
Härad: Tveta. Adress: Bankeryd.
Socken: Svarttorp. Berättat av: C.P. Carlström.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1860 i Svarttorp.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

H.C. 17. J U L G R A N E N.

Skriv endast på denna sida!

1.

ACC. N:R. M.6390:4.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—

3) Se JULBRÖD, 4).

4) "Dä sulle va en vacker trenne' (rund) buske mä lite fin-
v8let ris, inte fö' tätter (tät)!" Någon särskild dag
för huggandet av granen var inte bestämd, men ett par
dagar före eller dagen före Julafton var vanligt.

"Dränga märkte ut e lita gran i förväg, så di kunne gå
ätte' na (efter den) kveckt. Satte in henne gjo'de di
på Julaften å klädde henne".

5) Till fot gjorde man ett enkelt träkors eller tog "ett
plankestöcke å b8rrade h8l i". Man klädde foten med rött
papper.

6) Man klädde granen med papperskarameller, "äpple'",
"k8rja' (av papper) mä lite nötter elle' n8'et i", "nät",

2)

ACC. N:R. M.6390.5.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(klippta av pappersremсор), ljus. Senare i tiden tillkommo köpta småflaggor och större svensk pappersflagga i toppen. Bomull, glitter, glaskulor och "tomtebloss" höra också en senare tid till.

- 7) Ingen julstjärna i toppen men på sina ställen en julängel, ("köppt i sta'n").
- 8) De första ljushållarne, medd. minns, voro av ståltråd, se teckning.
- 9) Pappersprydnaderna klippte "mor å ba'na". En del köptes dock, ävenså gjutna karameller, i form av "harper å sånt-dära". Prydnaderna förvarades från det ena året till det andra och förvarades "allti' i e byråslåda elle' chef-fanjeslåda". Barnen fingo räkna vissa prydnadssaker som sina.

3.

ACC. N:R. M. 6390:6.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10) Man dansade kring julgranen när som helst, "men jula-
kvällen, då skulle di springa ikring grana, nä' di hade
snöggat se, bå' onga å gamla, åsså sjongde di:

"Nu ä' dä Jul igen..... å Anne's Pettera st8va....."

även: "Ja' skulle ut å åka,

spände för e kråka.

Ingen hade ja' s8m kö'de.

Än for dä hit,

å än for dä dit,

å än for dä ut åt gä'det".

11) "Plunnra grana, dä gjo'de di å bjö' te se grannba'na

iblann', men äppla, di va la gagna förut, di meste.

Dä to' di ett då å då, ba'na".

Skriv endast på denna sida!

4.

ACC. N:R. M. 6390:7

Landskap: Småland Upptecknat av: Folke Meij
Härad: Tveta Adress: Bankeryd
Socken: Svanttorp Berättat av: G. P. Carlström
Uppteckningsår: 1940 Född år 1860 i Svanttorp

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12) "Tjugenda' Knut elle' lite senare to' di ut grana.

Ho' feck legga på veabacken länge. Senn snedde di å
grena' å brände 8pp henne".

14) "Ja, julæener ve döra va inte ovannli't".

5.

ACC. N:R. H. 63908.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

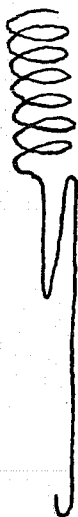
Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sjushällare.

F. N. J.

Skriv endast på denna sida!

